Kristigs Wehstnesis.

Populari sinisks garigs mehneschraksts.

Maksà peesuhtot ar peelikumeem „Labà Wehsts“ pa gadu 1 rubli.

Redakzijas un ekspedizijas adrese: П. Лауберту, Митава, Жагорская II, P. Laubertam, Jelgawâ, Schagares eelâ 11 (Mitau, Kurland, Russia).

№ 5. Maijâ 1911. Isnahk 6. gadu.

Mahtem pahrdomaschanai.

Reis daschus rakstus lasiju,
Starp zitu winos atradu:
Kahds waldneeks pili buhweja,
To stipru taisit gribeja.

„Ta loti stipri stahwetu,
Ja eemuhretu zilweku!“
Kahds gudrais kungam sazija,
Un winsch tam droschi tizeja.

Tas leelu naudu solija,
Jo kahdu nopirkt gribeja.
Bet tomehr neweens neradàs,
Kas eemuhretees wehlejàs.

Te kahda mahte peeteizàs,
Ta behrnu pahrdot wehlejàs.
Bes ta, tai deesgan paleekot,
Teem neesot pat ehst ko dot.

Tas bija kurlmehms peedsimis,
Nekad naw runat warejis.
Tad strahdneeki to panehma,
Un eemuhret to eesahka.

Kad tas nu muhrî stahweja,
Tad gan winsch wisu saprata.
Ji azim asras riteja,
Un skani tas tad sazija:

„Sirds mahtei ir kà kifenis,
Waj zeeta it kà akmenis!“
Pehz tam winſch atkal apkluſa —
Drihſ muhris winu apſedſa.

* * *

Wehl daudſas mahtes dara tà,
Gruhſch behrnus poſtâ leelakâ:
Tos atdod grehkam, paſaulei,
Leek paſuſt behrna dwehſelei.

A. Elberts.

Redeewigi ſakari.

2. Laiku Grahmatâ, 20. nodalâ, no 35.—37. pantinam laſam: „Joſawats, Juhda kehninſch, ſabeedrojas ar Akaſiju, Iſraela kehninu. Tas bij beſdeewigs ſawos darbos. Un winſch ar to ſaderejas, kugus taiſit, ar ko braukt uſ Tarſiſu. Un tee taiſija kugus Ezeon-Geberâ. Bet Elieſers, Dodawa dehls, no Mareſas, ſludinaja pret Joſawatu, ſazidams: „Tadehl ka tu ar Akaſiju eſi ſabeedrojees, tas Kungs ſalauſis tawu darbu. Un tee kugi tika ſadragati un newareja tikt uſ Tarſiſu.“ 1. Kehn. 22, 49. laſam: „Joſawats lika taiſit leelus kugus, braukt uſ Owiru pehz ſelta. Bet tee nenogahja, jo Ezeon-Geberâ tee kugi tika ſadragati.“

Schis ſtahſts ir nopeetns beedinajums tizigeem, neeelaiſtees kahdos nekahdos ſakaros ar paſauligeem laudim. Neſkaitami ſareſchgijumi, gruhtibas, neiſdoſchanàs un ſaudejumi ir ſchahdu ſakaru neiſbehgamàs ſekas. Beſ tam wiſâ tajâ laikâ, kamehr teek peekopti ſchahdi ſakari, ſirds ir nemeeriga, apſina teek apgruhtinata, jo beſdeewigais welk ſawu beedri, waj nu tas grib, waj negrib, ſew lihdſ. Ne par welti ſazits 2. Kor. 6, 14: „Newelzeet ſweſchu juhgu ar netizigeem.“ Tikai tee ſtaigà kopâ, kas uſ to ſaderejuſchees. Bet tad teem ari jaſtaigà kopâ un winu peenahkums ir, raudſit ſawam beedram iſtikt, lai tam buhtu patihkami. Ja to negrib, tad nemaſ newajag beedrotees. Bet ſwehtits teek tikai tas ar ihſtu, deewigu ſwehtibu, kas naw ſakarâ ar paſauli un kura dſihwes noteizejs ir tas Kungs Jeſus un Bihbele.

Kà daram mehs, tizigee, muhſlaikâ? Daudſi no mums ſtahw weikalikâ ſakarâ ar nedeewigeem ļaudim, daudſeem ir draugi, pat ſirdsdraugi paſaulneeki, daudſi pat prez paſauli un teek prezeti no tàs un newar nemaſ eedomatees, ka tas ir ļaunums un nelaime. Zik ilgi tas tà ees? Zik ilgi zaur to tiks aiſturets ſwehtibasleetus uſ muhſu gimenem un draudſem, waldſinoſchà raſa no Ermona?

Neſaki: „Weikals ir weikals; japrezas ar paſauli, ja tizigos prezetees naw atgadijeena; jadraudſejas ar paſauli, ja tizigos naw draugu.“ Deews tew dos wiſu, kas tew wajadſigs, j a t a s t e w d e r è s. „Teem, kas Deewu mihlè, nahk w i ſ a s l e e t a s par labu.“ Tizi tam! Muhſcham negribi to, k o D e e w s n e d o d! — Nekad nemehgini iſwairitees, waj aiſbildinat nedeewigos ſakarus. Joſawats gan ari domaja: „Kopigi, meermihligi darbi war buht tikai par ſwehtibu abàm walſtim.“ Bet Deews uſſuhtija wehtru un ſalauſa kugus, tapehz ka winſch m i h l e j a J o ſ a w a t u un redſeja, ka k a t r a i beedroſchanai ar beſdeewigo ir ļaunas ſekas preekſch g a r i g à s d ſ i h w i b a s.

Jaaiſrahda wehl, ka Deews nepretojas, kad Joſawats grib eeguht ſeltu. Kugus buhwet un braukt pehz ſelta Joſawats pilnam drihkſt, bet tikai n e k o p â ar Akaſiju. Tas wiſs!

Waj Deews aiſſneedſa ſawu mehrki pee Joſawata, ſawa kalpa? Waj ta behdu uniwerſitate bij Joſawatu iſſkolojuſi? Ja, bij. Mehs laſam 1. Kehn. 22, 50: „Tad—pehz tàs nelaimes un pehz tam, kad praweets bij ſazijis, k a p e h z ta nelaime — Akaſija, Akaba dehls, ſazija uſ Joſawatu: „Lai mani kalpi eet ar taweem kalpeem lihdſi uſ laiwam.“ Bet Joſawats n e g r i b e j a.“ Tas bij iſſkolots.

Lai ari mehs behgam no nedeewigo ļauſchu ſakareem — lai neeelaiſchamees ar beſdeewigà Akaba un ſchauſmigàs Iſebeles dehleem un meitam!

Skrahpè...

Kahds ſehns ļoti wehlejàs dabut kakenu, bet tahdu, kas neſkrahpè. Kad tam ſazija, ka katrs kakens ſkrahpè, tad tas wairs kakenu negribeja. — Daudſ ļauſchu lihdſinajas ſchim ſehnam. Tee gribetu labpraht weetu, draudſi, gimeni, kur nebuhtu nekahdu

nepatikſchanu. Bet tee nedabù nekur to, ko wehlas. Dſihwe ſkrahpè un winai ir jaſkrahpè. Kakis, kas neſkrahpè, neder pelu kerſchanai. Un tà tee nomeklejas pehz weeglas dſihwes, lihdſ top wezi un muhſchs nodſihwots un tad tik atſihſt, ka dſihwê wiſur gruhtibas. Bet laiks un muhſchs ir paſaudets un nekas naw eeguhts. Koks, kuru allaſch pahrſtahda, neeeſel; roſes naw beſ ehrkſchkeem.

Par Deewu.

Deewa banka nekad naw uſlauſchama.

Pateeſiba ir ta, ko Deews ſaka.

Katrs, kas ſin, ka grehks ir netaiſniba, ſin peeteekoſchi, lai atraſtu Deewu.

Deewam ir tikpat gruhti ſwehtit ſkopu zilweku, kà leetum ſlazinat tukſneſi.

Daſchi laudis negrib klauſitees uſ Deewa balſi, kamehr ta teem nerunà no ſahrka.

Ja gribi Deewu ſawâ tuwumâ, kad mahkoni apklahj debeſi, eeſahz luhgt, kamehr ſaule ſpihd.

Tulkojis Tſcharls.

Waj ſini...

Waj ſini, draugs, zik ahtri deenas ſteidſas?
Drihſ rihts, drihſ wakars — krehſla ſemi ſedſ.
Un lihdſ ar winàm muhſu dſihwe beidſas —
Te ſchuhpulî, te ſahrkâ liktu redſ.

Kà wahrgi ſtahdi mehs ſchai dſihwê eſam,
Ko wehji weegli eeſpehj poſtit, lauſt;
Mehs nahwi wiſur ſewim lihdſi neſam,
Mums nahwesbrihds jau rihtâ pat war auſt.

Pee wiſa ko ikdeenas dſihwê daram,
Lai domajam par projameeſchanu.
Lai laimigi tad ihſti juſtees waram,
Kad Nahwe aizina uſ kapſehtu. —

A. Elberts.

Ja tu gribi....

Ja no ſemes mahtes kruhtim
Aſni, ſaulei ſmaidot, dihgſt,
Sini, ka beſ gaiſmas ſtara
Maſais graudinſch lehnam nihkſt.

Ja tu gribi gaiſmu rahdit,
Tewim paſcham wajag degt,
Lehnam, tà kà ogle plehnè,
Pelneem tawu ſirdi ſegt!

Ja tu gribi dſihwes kalnos
Saules ſtaru gaiſmu twert,
Tewim wajag nahweslejâ,
Droſchi ſawus ſolus ſpert!

Pateeſibu ja tu gribi
Katram taiſni azîs teikt,
Atminees, ka pateeſibai
Buhs pee kruſta gaitu beigt.

Ja tu gribi gruhtâ brihdî
Draugu ſapraſt, roku ſpeeſt —
Tad tew wajag neſapraſtam
Weenam tahkak ejot zeeſt....

Gundega.

Laimes mekletajeem.

Maſ preeka, draugs, es laſu tawâ ſejâ —
Darbs, runa rahda, ka tew laimes truhkſt.
Tu redſams zeło raudu, ruhpju lejâ,
Tew ſirdî ir, kas paſtahwigi ruhgſt.

Tu wehlees ſafneegt ilgu, ſapnu walſti,
Pehz mehrkeem zentees, kas naw dabigi.
Tew darbs un weeta ſlikti, kur tik ſtrahdâ,
Tu zel few pilis leeliſki.

Pehz laimes neeet meklet, kà pehz ſelta,
Kà ſaules ſtars ta wiſur atrodas.
Lai buhdina ar buhtu praſti zelta,
Ta eenahk tur, ja pehz tàs ilgojas.

Tik mehginî reiſ ar preekſch ziteem ſtrahdat,
Un dalitees, ko Deews tew ſwehtijis.
Sirds jutîs laimi, wajag laimi gahdat,
Un preeku, ko few eſi meklejis.

A. Elberts.

Wakarâ uſ eelas.

Jr wakars wehls. Zik tukſchas nu ir eelas!
Naw ſen, ka tauſchu ſtraume kuſtejâs.
Kam jaſtahw bij pee darba gaitas zeetas,
Tas kluwis brihws, nu laimigs atdufas. —
Drihſ aufis deena, ſahkſees atkal gaita;
Waj tihk waj netihk nemaſ neprafis.
Kà paraſts, ſteigſees atkal tee beſ ſkaita —
Kad neſpehs kahds — zits weetu iſpildîs.
Bet daſchi tomehr, tà kà ehnas klejo
Pa eelam neparaſti, lai gan laiks jau wehls.
Kà naktsputni, tee pahrtiku few ſwejo — —
Zik dſili grimt war, zilweks daikſchs un zehls! —
Kad aufis teem reiſ deewiſchkigà gaiſma,
Kad eemantos to, kas teem paſudis? —
Tee juht, ka no mums ſchkir tos leela plaiſma —
Daſchs ſawu dſihwi ſen jau apnizis.
Zik ſpehſim, glahbſim, pirms tee poſtâ beidſas,
Tee brahki, mahſas, Deews tos radijis.
Beſ zeribas tee nahwei pretim ſteidſas,
Kaut gan par teem ar Jeſus nomiris!
Jo zitadi Deews war no muhſu rokam,
Schos paſuduſchos kahdreiſ atpraſit.
Zaur paſchmihlibu waram kluht eekſch mokam —
Ko pawehl Deews, ja netihk iſpildit.

Luhk. 14, 23. Ezekiel. 3, 18. A. Elberts.

Es eſmu ugunsſwans!

Pa ſapnu eeleju klihſt maſee laudis,
Tee luhdſas: „meeru, meeru dodi mums!

Kapehz tu muhſu laimi dufet ſkaudis? —
Par ſewi paſchu gahdā, tas taws peenahkums!"
— Tad ſineet, kahds peenahkums mans:
Es eſmu te ugunsſwans!
Tew teiz: tu eſi ſkaiſts, tew laime gaida! —
Nahz, baudi netrauzets, te pilnu kauſu!"
— Bet tawa nahkamiba mani baida —
Tur redſu tawu laimes aku gluſchi kaufu...
— Jau dſirkſtis kriht, jau juhtams twans:
Es eſmu ugunsſwans!
Un kamehr maſee kaudis nekaunigi ſaimos
Pee kruſta peenagloto Deewa Dehlu,
Un kamehr tee weens otram ſemi glaimos,
Jau leeſmas ſemi laiſis — nahks par wehlu!
Teem breeſmu kleedſeens mans:
Es eſmu ugunsſwans!

Gundega.

Warenee rubuki...

Ko jaunawa raudadama
Sehſch weentule, matus ſew pluhz?
Pat tahrpiņam uſſmaida ſaule,
Kaut pileenu preeka tik ſuhz.
Bet wiņa—beſ juhtam—tik ſkumja,
Kaut dabâ ir ſeedonis,
Naw wiņai puku, ne ſaules,
Ir nomiris, nowihtis wiſs.
Ak, ſenak tai netruhka ſaules,
Ar ſmarſchu bij pildijees gaiſs:
Pee kruhtim duſeja wiņai
Mihļakais.
Wiņſch peewihla wiņu—un pukes
Tad wiſas nowihta
Un ſmaidoſchâ ſaule ſlehpàs
Aiſ tumſcha mahkoņa.
Ak, bahrgus wahrdus wiņſch teiza,
Kad wehlak ſatikàs tee:
„Zeet kluſu, jo ſini man talkâ
Nahks rubuki warenee!"

* * *

Naminſch maſs, kur wiņa dſihwo,
Atraitne un behrni trihs:
Atlikuſchu laiku brihwo
Wiņa welti newadis:
Tſchetras mutes ehſt jau praſa,
Apgehrbs wiſeem—nawa neeks—
Mirdſ, zik koſchi, pukes raſa,
Dahrſiņâ kas teem — to preeks!
Kupla leepa — wiņas ehna —
Swehtdeenâ te ſtuhrits kluſs —
Wakaros — tad wehſma lehna
Saros ſapņodama dus.
Nepahrdotu, nemainitu
Ne pret kahdeem dahrgumeem,
Mahjiņu ar dahrſu glihtu,
Luhk tik mihļa ta ir teem.
— — — — — — — —
Pahri preti, lepna mahja,
Dſihwo wiņâ bagatneeks.
Laime wiņam galdu klahja,
Katrai deenai netruhkſt preeks.
Tomehr wiņam naw wehl gana:
Sirds jau muhſcham kahro ko.
„Kaut tà mahja buhtu mana,
Lihdſ ar leepu kuplaſo — — —"

Welti gruhto mihklu mina,
Jaisgudro zits kas te:
Nepahrdod to, labi sina,
Eeteepigà atraitne.

Un tad drihsi — afram pluhstot
Atraitne ar bahrineem
Aiseet projam, sirdei luhstot:
Pajumtes naw wairak teem . . .

Rubuki — ja, tee tik wihri!
Padoms laikâ teem bij ihsts;
Bagatneekam pirksti tihri,
Pats — kà engelis winsch schkihsts!

— — — — — — — —

Wehla nakts. Pee lepnàs mahjas
Sawads weesis peeklauwè;
Meesas netehrpj rokas wahjas,
Bulschu maks tam asotè.

Wisi istruhkstas tik koti,
Lihds ko manams wina stahws;
Ahrsteem tuhkstoschi jau doti —
Jhpaschneekam maks wehl prahws.

„Prasi sweschais, zik tew jaudas,
Atstahj mani!" saimneeks sauz,
„Neschehloju mantas, naudas —
Tikai projam, projam brauz!"

Dsihwè tam bij labi schkihrees:
Katrai upei buhwets tilts;
Platàm straumem pahri ihrees,
Smagàs naudas nepeewilts.

Tagad welti — waschas smagas
Sweschais tam ap rokam leek,
Dsen uz peeres baiku wagas —
Projam aiswests — lepnais teek.

— — — — — — — —

Pret naudu augstee, semee dsihwè klanàs,
Bet Nahwe — ta tik ne!
Ta panem tew — projam manas . . .

K. Sprogis.

Tà pasagschus . . .

Tà pasagschus wakarâ kluså
Man patihk paluhkotees,
Zaur atminas masajo logu,
Kur behrnibâ rotajees.

Wisapkahrt tagad man wehtras—
Tur saulite smaida un lauks
Jr tehrpees daschadàm pukem
Un zitas nule wehl plauks.

Kahpj wilni, tee laiwinu swaida,
Sirds parego: drihs jau buhs gals—
Tur osta tik rahma un klusa,
Naw seemeļa wehja, naw fals.

Kà schaubas daschureis moza —
Kas atbildès, jautats kad teek?
Tur behrnischka tiziba droscha,
Ta schaubas pee malas leek.

Wis saule, ais pakalna laischas,
Drihs swaigsnites sidrabu lees—
Tà pasagschus wakarâ kluså
Man patihk tur paluhkotees.

Dseed sapulzè mihļako dseesmu —
Sirds, kur tad tu kawejees man?
Tur tahltahlâ behrnibâ manâ — —

— — — — — — — —

K. Sprogis.

Swaru kauss.

Nesen atpakaļ lasijam kahdu kritisku sazerejumu par Latweeschu rakstneezibu. Pahrspreesta tur bij wai wisa Latweeschu rakstneeziba, no pat sahkuma, lihds tagadnei. Agrakee darbi, pat Kristapa Schmidta un Frantschu Hofmana stahstini, neatrada

schehlastibu kritika azîs un no wisas tagadnes garigàs rakstneezibas, prosas un dsejas, kritikam gandrihs neka laba nebij ko atsihmet. Kà apstiprinajumu sawam smahdejoscham spreedumam par Latweeschu garigo rakstneezibu tas bij atsihmejis pahris gariga satura pantinu, kas zehluschees no nedsejneeka spalwas — tà likdams lasitajam meklet garigo dseju newis garigàs dsejas d a h r s â, bet gan — n a h t r a j â. Kritika atsinibu ispelnijàs tikai sewischkas schkiras modernà rakstneeziba, kuras galwenais wirseens ir preti Bihbeles pamata mahzibam. Tatschu wisa schi kritika bij sarakstita, skatotees no ta redsesstahwokla, ka p a s a u l ê e s o t t i k a i w e e n a p a t e e s i b a u n k a s c h o w e e n u p a t e e s i b u s a w â k r i t i k â e s o t p a t e i z i s p a r s i n a m o p r e e k s c h m e t u k r i t i k i s. Un tad mums eesahpejàs firds. Sirds mums sahpeja, newis tapehz ka kritikis bij eestahjees preeksch rakstneezibas, kas preti Bihbeles pamata mahzibam — tam masa nosihme, jo ir ari laudis, kas eestahjas preeksch deewigàm pateesibam un teem ir rokâ d a u d s l a b a k i l i h d s e k l i ne kà winu pretineekeem — bet firds mums sahpeja, tapehz ka kritikis nebij pateizis, ka winsch atsihst par labu un derigu tikai to, ko spehj mehrit ar sawu nebihbelisko usskatu un nebihbelischkàs un pat deewleedsigàs atsihschanas olekti un sauz wisu par maswehrtigu un pat sliktu un sehnalu rakstneezibu, kas preti wina ussskateem — ka winsch war buht kritikis t i k a i p r e e k s c h s a w a g a r a l a u d i m. Gara azu preekschâ mums stahjas jauniba, sewischki skolasjauniba, kas kahri ussuhks scho — preeksch kristigu wezaku behrneem kritikas gifti, nebuht neapsinadamàs, ka par to paschu preekschmetu — par Latweeschu rakstneezibu — buhtu spreedis pawisam preteji zits kahds kritikis, ja wina ussskati sakno tos Bihbeles pamata mahzibàs. Sen ir klaht laiks, kur mehs sinam, k a m e h s w i s u n e s i n a m — ka „mehs atsihstam tikai parahdibas, ne leetu paschu“ — ka katrs spehj issazit tikai s a w u spreedumu, newis p a t e e s i b u p a s c h u. Ja nu pahrleezinatam Bihbeles Deewa religijas pretineekam jaleezina par religiju, ko winsch atsinis par sliktu, tad tak jau eepreeksch sinams, kahdu leezibu tas dos. Ruhkta aka neiswerd saldu uhdeni — deewleedsis, waj liberalàs teologijas aisstahwetajs spehj runat tikai to, no ka firds pilna! Tas mums jaewehro loti, atteezotees sewischki us buhtni, saturu. Ja deewleedsis slawè kahdu grah-

matu, waj laikrakſtu par kreetnu un nopeļ tàs grahmatas un laikrakſtus, kas zihnas pret deewleedſibu, tad lai ſinam, ka tas, kas winam ſlikts un peļams, war buht loti labs preekſch mums, kas tizam. Mums ſchkeet, ka ſchai ſinâ peewilti daudſ kriſtigee. Eeklauſijuſchees kritikas no laudim, kam nepatihk kriſtigee paſaules uſſkati, patceſi kriſtigee ſlawè un abonè un laſa tahdus politiſkos laikrakſtus un eeſlawè un pirk tahdas grahmatas, kas pelna wahrdinu „kreetns", ſkatotees tikai no winu pretineeku redſesſtahwokļa. To nedrihkſt aiſmirſt! Gan pahrbaudiſiu pretineeka peerahdijumus, bet nekad ar ne — netizeſim pretineeka apgalwojumeem!

* * *

Redakzijâ mums eeſuhtija kahdu no modernàs rakſtneezibas grahmatam. Weikli tehlojumi. Skati wisjehlakee. No modernà redſesſtahwokļa ſpreeſchot, kreetna grahmata, no bihbeliſkà — ſehnalu literatura. Strahdneeks, kas ſtrahdà meeſasſpehkeem, teek padeewinats, tikai tas „darba ruhkis", tam juht lihdſ, preekſch ta gataws eet karâ waj pret wiſu paſauli; darba dewejs, katrs, un tas, kas ſtrahdà ar gara ſpehkeem, warmaks, iſſuhzejs, pat negehlis. Luhk, tas ir galwenais eeſpaids, ko dabù no tàs grahmatas, kad iſlaſa to. Un wiſas dſihwes nelaimes — noſeegumi, netikumi — iſpluhſt no weena un ta paſcha awota — to grib peerahdit zaur ſaweem tehlojumeem grahmatas ſarakſtitajs — no tam, ka daſcham ſchinî dſihwê ir wairak mantas ne kà otram. Tà tad — ja maſ eeſpehjams, ſit noſt „burſchujus!" — Skatotees no bihbeliſka redſesſtahwokļa ta ir dſihwes pahrſpihleſchana, dſihwes nepareiſa attehloſchana ſem ſegas: deeniſchkà dſihwe. Noteeſà Indijanu ſtahſtus un Pinkertonus, tapehz ka tee pahrſpihlè dſihwi, bet ſchahda grahmata, ko modernee loti ſlawès, naw ne par graſi labaka, jo buhtnê weens un tas pats: dſihwes pahrſpihlejumi. Strahdneeks nebuht naw deews, ne ari darba dewejs wells. Sirds ir tas awots, no ka iſpluhſt labs waj launs, un newis ſtahwoklis dſihwê. Kas tſchakls, ſaprahtigs, taupigs un kam Deews paſchkir zelu, tam un wina pehznahzejeem arween buhs wairak ne kà tam, kas ſlinkis, neprahtigs, iſſchkehrdejs un „kam liktens nenowehligs", ja ari iſdalitu reiſ mantu lihdſigâs dalâs. Gudribu — wispahri

gara dahwanas — neeemahzas, tàs dabù lihdſ ſchuhpulk — weens wairak, otrs maſak — waj tur kahds zilweks wainigs? Tà tad tai ſinâ noteizejs ir Deews, waj kà modernee tiz — „dabas mahmuła“. Un beeſchi ween gruhtas deenas ir tezele Deewa darbnizâ dſihwo dimantu gludinaſchanai. Kurt naidu, ruhktumu — ir Wella darbs; mihlet — Deewa. Schinî dſihwê Paradiſes naw neweenam, tapehz ka ſche neweens naw engelis. Un preekſch wahjeem zilweka behrneem tehlot wiſâ krahſchnumâ grehku, naw nekas zits, ka zelt tiltu preekſch laſitaja uſ to grehku dariſchanu, kuri tik leeliſki iſklahſtiti.

* * *

Netruhkſt muhſlaikâ łauſchu, kas tizigeem zilwekeem grib eeſtahſtit, ka eſot diwas ſludinataju ſchkiras, kuras iſſchkirotees weena no otras zaur to, ka weeni eſot „ſtuhdeti“ ſludinataji, bet otri „tizigee, deewbijigee brahli“. „Stuhdetee“ runajot ſkaiſti, tekoſchi, ar daiłeem ſpredikeem ſajuhſminot un ſmihdinot un jautrinot un raudinot un guhſtot ſlawu un zeenu; „brahli“ to neſpehjot un wiņu zeenitaju pulzinſch eſot maſs. Bet panahkumi garigâ ſinâ eſot tikai „brahłeem“, kas dſihwojot deewigi, otreem ne. Baptiſma ſahkuma laikos nebijuſchi „ſtuhdetee“, bijuſchi tikai „brahli“ un panahkumi bijuſchi leeliſki. Tagad „ſtuhdetee“ iſſpeeſchot „brahłus“ un lihdſ ar wiņeem darba panahkumus. „Stuhdetee“ ari eſot wainigi, ka daſchu labu „deewbijigu ſehnu“ — „brahli“ — negribot klauſitees. — Mehs klauſijamees labu laiku ſcho walodu un gaidijam, ka ta reiſ apkluſis, bet ta teek paſtahwigi wiſur un wiſadi no daſcheem laudim iſplatita. Un tad mums ſchkita, ka ſchi waloda ari buhtu reiſ jaleek ſwaru kauſâ. Un ſwerot ta iſrahdas daudſ par weeglu. To ir dſemdinajuſi waj nu augſtprahtiba, ſkaudiba, paſchlabuma mekleſchana, waj ari neſapraſchana. Un ſchis walodas augłi ir: aiſdomu, nemeera, kurnu un kildu ſehſchana muhſu draudſês un wiņas ſtrahdneekos un Deewa darba aiſkaweſchana. Naw teeſa, ka ſtuhdija pamaſinatu panahkumus. Apuſtulis Pahwils bij „ſtuhdets“ un wiņam panahkumu bij daudſ wairak ne kà pahrejeem mahzekłeem. Brunots kara ſpehks arween derigaks ne kà nebrunots. Tà pat naw teeſa, ka „ſtuhdets“ buhtu beſdeewigs un „neſtuhdets“ deewigs. Tai ſinâ ſtuhdijai naw noſihmes. Wiſpahri muhſu

brahli nemaſ neteek uſnemti kahdâ muhſu garigâ ſkolâ, pirms draudſe winu neeeteiz par derigu. Panahkumi pirmâ laikâ bija, newis tapehz ka „neſtuhdeti“ waj „brahli“ ſludinataji ſtrahdaja, bet gan tapehz ka toreiſejee apſtahkli paſchi neſa lihdſ panahkumus un wiſpahri darbs bij jauns — bij lihdumneeka darbs — bij lihduma augli. Tagad ir pawiſam ziti laiki un ziti apſtahkli, kas nepeezeeſchami praſa zitus darba weidus un zitus lihdſeklus ne kà agrak. Tad wehl — muhſu aprindâs no tàs „ſtuhdijas“ nemaſ tik daudſ naw un to „neſtuhdeto“ ari wehl deeſgan. Kapehz tad tee neſtuhdetee newelk „Pehtera lomu“, un nepeerahda, ka teem „Deewa Gara“ wairak ne kà winu beedreem. Wiſpahri wiſi muhſu ſludinataji wehl arween ir tikai w e e n a ſchkira, kas zeeni weena otru un kalpo weena otrai mihleſtibâ. Kapehz mahkſligi radit diwas ſchkiras, kapehz kurt naidu? Waj zaur ſchim neprahtigàm walodam neteek fabrizeti tà ſauktàs Deewa Draudſes lozekli, kureem neka wairs newajag: ne draudſes, ne ſludinataja, ne zita ka deriga, kaut gan ari teem wiſs tas ir, tikai tahdu wadonu rokâs, kas kahrtigâ draudſê netika pee wadibas.

Apſkats.

Uſ muhſu rakſtu **„Pamati Latw. Bapt. turpmakam „bihbeles kurſam“** ir atſauzees „Awots“, pahrſpreeſdams to. Atſtahſtijis apmehram muhſu rakſteenu, iſlaiſdams pee tam wiſſwarigako — kurſa mehrki jeb uſdewumu, tas iſſauzas: „Apluhkojot ſchos pamatus, tee mirdſ muhſu azîs weenos ſafiros kà Jaunàs Jeruſalemes pamati. Tikai, ſkatotees uſ to zelu pee ſchahda jaukuma, janopuhſchas: „Jeruſaleme, augſta pilſehta, kà tewi aiſſneegſchu! Un tad nu „Awots“ galwu kratidams, pahrzilà tos „ſafirus“ — waj ari warbuht, kà winſch par muhſu rakſteenu iſſakas — „iſrehkina.“ Projekts eſot par augſtu mehrkets, ſeſchos mehneſchos newarot iſnemt zauri mineto mahzibasprogramu, waj ari tad wajagot „tik genialu ſkolotaju ſpehku, kahdus nemaſ newaretu ſamakſat, ja tahdus preekſch Latweeſchu walodas ari atraſtu,“ nebuhſchot daudſu, kas ſpehſchot uſ weſelu mehneſi atbrihwetees no mah-

jam, newareſchot ari dabut ſkolotajus uſ mehneſi, ari telpu nedoſchot draudſes uſ mehneſi un nebuhſchot tur ko galdu klaht, neſpehſchot ari ſtaigat ar ſkolas peederumeem no weenas pilſehtas uſ otru, neſpehſchot kurſiſti gimenês mahzitees, nedabuſchot waldibas atlauju. — Jhſi ſakot — wiszaur nè. Un tad ta „nè" weetâ teek eeteikts lihdſſchinejs kurſs, kas teek dehwets par „bihbelesſtundam", gan ne gluſchi tahds kà lihdſſchim — kahds ihſti, kahda programa, tas naw teikts — un aiſrahdits, ka Prochanows Peterburgâ apſahkſchot rudenî garigus kurſus ar ilgaku mahzibas laiku un ka wiſpahri mums jaluhkojotees pehz mahzibas kurſeem Kreewijâ — gan Kreewos — kas „welkotees ne tikai mehneſi ween, bet mehneſchus un pat gadus no weetas."

„Awots" ir muhſu rakſteenu pahrpratis. Winſch domà, ka mehs buhtu gribejuſchi garigu ſeminaru, kahdi Baptiſteem zitâs ſemês. Winſch naw eewehrojis to wiſwarigako muhſu programâ — kurſa mehrki jeb uſdewumu, kas programâ ſkaidri ſihmets wahrdeem: „Bihbeles kurſa uſdewumam jabuht, 1) ſneegt nepeezeeſchamàs pamatlizejas Deewa ſtrahdneeka ſinaſchanas u. t. t. un 2) gahdat garigà darba ſtrahdneekeem lihdſekļus, ka tee ſpehtu darit ſawu darbu ſekmigaki." Nepeezeeſchamàs pamatlizejas ſinaſchanas un lihdſekļus ſekmigakam darbam war gan eeguht ſeſchu gadu laikâ, ja katrâ gadâ weenu mehneſi nopeetni, pehz eepreekſch iſtrahdata plahna noſprauſch, tà ſakot, pamatlihnijas turpmako 11 mehneſchu ſtuhdijai, lihdſ nahkoſcham kurſam. Muhſu uſſtahditàs programas preekſchmeti muhſu lihdſſchinejeem kurſeem nemaſ naw ſweſchi. Tee wiſi, atſkaitot ſihkumus, jau ir bijuſchi kà mahzibaspreekſchmeti, tikai mahzibas bij beſ plahna un gan pa leelakai daļai beſ wajadſigàs eepreekſchejàs ſagatawoſchanàs. No wineem preekſchmeteem pakehra weenu gadu ſcho to un nahkoſchâ gadâ daſchreiſ atkal to paſchu. Kahds brihnums, kad pee tahdas ſaimneekoſchanas ar laiku daſchi kurſiſti atbrauza tik uſ kahdàm deenam un leelakà daļa ſludinataju pehdejâ laikâ neatbrauza nemaſ. Un ja tà grib rihkotees ari uſ preekſchu, tad peenahks laiks, kur wairs nebuhs

neweena kurſiſta. Un tas ari buhtu labaki, jo tad nenoſwehrtu naudu par maſwehrtigàm leetam. Ja buhs kreetns kurſs, tad paſchu labâ atwalinafees tikpat labi uſ mehneſi, ka uſ diwàm nedelam. Bet ko lai nahk ſludinataji, kad winu deenischkâ darbâ tee nedabù lihdſeklus? Skolas peederumu naw bijuſchu lihdſſchim nekahdu un winus newajadſès ari uſ preekſchu. Sihmuli un papiru war wiſur dabut, tà pat wiſur traukus iſnomat. Draudſe, kas ſpehj dot telpas uſ diwàm nedelam, dos tàs ari uſ mehneſi. Un kas mums lahwa tos kurſus, kas ilga diwas nedelas, turet, tas tos laus ari otrtik ilgi. Un tà tas ir ar zitàm ſchaubam ari. Preekſch kreetnas leetas daudſ ko war, preekſch maſwehrtigas maſ, waj it neko! To nedrihkſt aiſmirſt!

„Awots“ neatrod laika mehneſcha ilgai ſtuhdijai paſchu kurſâ un tomehr aiſrahda uſ Prochanowa kurſeem, kas droſchi domati garaki nekà weenu mehneſi gadâ. Ta ir pretruna. Wiſpahri mehs netizam, ka muhſu ſludinatajeem waretu nahkt kahds labums no Prochanowa kurſeem un jauneklus, kam jaeeguhſt wiſpuſiga gariga iſglihtiba, ſuhtit uſ kahdeem nekahdeem Kreewu kurſeem, waj diwgadigàm ſludinataju ſkolam, pehz muhſu domam ir ihſredſiba tikilgi, kamehr wehl arween mums ir tik plaſchi durwis walâ uſ ſludinataju iſglihtoſchanas eeſtahdem ar tſchetrgadigu un ſeſchgadigu kurſu Wahzijâ, Sweedrijâ, Anglijâ un Amerikâ. Neweena jaundibinata Kreewu ſludinataju ſkola neſpehs ſahkumâ fazenſtees ar wezajàm, ſlawenàm muhſu brahlu eeſtahdem ahrſemès.

Dobeles Baptiſti eeſneedſa neſen atpakaļ, luhgumu Wina Ekſelenzei, Kurſemes Gubernatoram, lai atlautu teem meklet pabalſtu winu nodomatà luhgſchanas nama zelſchanai un uſtureſchanai. Tagad ir dabuta atlauja un paſchulaik koleltetaji iſeet darbâ ar lokſnem, uſ kuràm trijàs weetejàs walodàs ir nodrukats ſekoſchais: „Labprahtigu dahwinajumu ſawahkſchanas lokſne luhgſchanas nama zelſchanai un uſtureſchanai Dobelè preekſch Baptiſtu mahzibas peekritejeem. „Luhdſeet, tad jums taps dots; meklejeet, tad juhs atradiſeet; klaudſinajeet, tad jums taps atwehrts.“ Atbalſtidamees uſ ſcheem Peſtitaja wahrdeem, mehs, Baptiſtu mahzibas peekriteji Dobelè — ſkaitâ maſ, eeſpehjâ truhzigi — ar Wina Ekſelenzes, Kurſemes Gubernatora lga atlauju ſirſnigi luhdſam ſawus

tuwakus, palihdſet mums uſzelt Dobelê luhgſchanas naminu, lai ari mehs it kà Juhs ſpehtu kalpot Deewam pehz ſawas ſirdspahrleezivas. — Dahwinajumus luhdſam eerakſtit ſchinî lokſnê." — Tad ſeko rubrikas rubleem un kapeikam, dahwinataja kahrtai, wahrdam un uſwahrdam un numuri pehz kahrtas preekſch dahwinajumeem. Beſ tam katrai lokſnei ſaws numurs un katra lokſne parakſtita no aprinka preekſchneeka. — Ar preeku jaapſweiz ſchis gadijeens, kas gan buhs pirmais tahds, zik mums ſinams, Latweeſchu Baptiſtu wehſturê. Jawehlas tikai, lai dahwanu wahzejeem darbs ſekmetos!

Rakſtneeziba.

Redakzijai paſneegtas ſchahdas grahmatas:

Waj ir Deews? Tulkojis R.

Kahda noſihme ir wehl Wezai Deribai preekſch jaunlaiku zilweka? K. Beldawa.

Tiziba un ſiniba. J. Straumana.

Katra no ſchim trim grahmatiņam makſâ 5 kap. un ir dabujamas wairumâ „Jauno Latweeſchu Awiſchu" ekſpedizijâ, Jelgawâ, Paſta eelâ. Wiſas ſchis grahmatiņas aiſſtahw kriſtigas tizibas pamatus. Sewiſchki iſdewuſês ir grahmatiņa „Tiziba un ſiniba." To mehs eeteiktu eegahdatees katrai gimenei un ta gan nedrihkſtetu truhkt neweenâ bibliotekâ. Tizigeem ſchi grahmatiņa dos rokâ labus eerotſchus, ſekmigi atſiſt daſchu labu pretineeku uſbrukumu. Grahmatiņas apgahdajuſchi Luteraņu mahzitaji, Latweeſchi—ko atſihmejam ſche ar atſinibu un pateizibu. — Grahmatiņas iſſuhtam ari mehs, ja mums eeſuhta 7 kap. paſtmarkâs par katru ekſemplaru. Japeeſihmè wehl, ka grahmatiņa „Tiziba un ſiniba" ir ļoti lehta, 28 lapas puſes makſâ 10 kap. weetâ tikai 5 kap.

Wehſtulneeks.

Saņehmàm preekſch Zeetumu Miſiones no R. Wezis Babinâ 2 rbli, no Lanck jkdſes Nurmiſchos 1 rbli, no A. Akeldama Nowgorodâ 50 kap., no K. Sproga Filadelfijâ 1 rbli; preekſch Paganu Miſiones no A. Akeldama 1 rbli, no Reinwalda Olainê 1 rbli. — Tà tad preekſch Zeetumu Miſiones eenahzis lihdſ ſchim 59 rbli. Tà tad par aprili ir ſamakſati tee 200 ekſ. Iſſuhtam tos ari par maiju, bet eſam ſpeeſti ari paſinot, ka 6. numuru zeetumneeki wairs neſaņems, ja winu draugi teem to neſuhtis.

Lasitajus lihdſ ar ſcho numuru ſirſnigi ſweizinam, zelâ dodamees uſ Wiſpaſaules Baptiſtu Kongreſu Filadelfijâ, Amerikâ un luhdſam ar mums pazeeſtees, ja nahkoſchee pahris numuru nokawetos. Bet par to tad tee ar buhs pilni ar zelojuma apraksta un ſinam par kongreſu. „Labàs Wehſtis“ teek iſſuhtitas ari par junija mehneſi. Uſ preezigu tikſchanos!

Pirmo Latwju Baptiſtu gimenu lozekleem

Laubertu Matildu
Legſdiņu Oſwaldu

kà ſaderinajuſchos ſweizina

P. Lauberts ar gimeni.

Mahſinai wehlu
wislabako dſihwê,
Mahſinai ſawai —
tai nedrihkſt kas truhkt;
Roſes uſ zelà
un roſites mahjâs,
Breeduſchas wahrpas
tai dſihwê buhs pluhkt.

Eichmanu Eduardam
Rihſu Lidijai

kà ſaderinajuſcheem:

Es preezajos, es preezajos
Beſgala un beſgala,
Ka wezu wezee Baptiſti
Nu preekus, behdas dala.
Nudeen, ſen biju apnizis,
Ka beeſchi muhſu dehli
Uſ Turkeem brauza prezetees,
Kaut paſcheem ļaudis zehli.
Un tadehļ Turki, Turzeetes
Daudſ muhſu jaunâ audſê,
Kam ſweſchi tehwu tikumi,
Kas grehku mihļ un ſaudſê
Tik paſchu ļaudis zeenit ſpehj,
Ko tehwi gruhti guwa;
Tik tam, kas kweeſchus ſemê ſehj,
Buhs dahrgu kweeſchu druwa!

P. Lauberts.

Adwokats J. Buchholzs,

runajams

Rigâ, Leelajâ Newas eelâ Nr. 28.

Nupat P. Lauberta apgahdibâ iſnahkuſi jauna grahmata:

Bihbeles Deewa religija

diwdeſmitâ gadu ſimtena gaiſmâ.

Praktiſkà daļa.

72 lap. p. jeb 4½ lokſnes beeſa, makſà 20 kap.

Redaktors-iſdewejs: P. Lauberts.

Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahņa eelâ Nr. 8 (pretim Jahņa baſnizai).